

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26583,Konferencja-naukowa-Samoobrona-Niemiecka-der-Volksdeutsche-Selbstschutz-w-okupow.html>
01.03.2026, 01:29

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „Samoobrona Niemiecka (der Volksdeutsche Selbstschutz) w okupowanej Polsce w 1939 roku” – Bydgoszcz, 26-27 listopada 2014

26.11.2014

W dniach 26-27 listopada br. odbyła się w Domu Polskim w Bydgoszczy konferencja naukowa „Samoobrona Niemiecka (der Volksdeutsche Selbstschutz) w okupowanej Polsce w 1939 roku”. Wzięli w niej udział pracownicy ośrodków naukowych z Bydgoszczy, Gdańska, Katowic, Torunia i Sztutowa. Konferencję otworzył dyrektor gdańskiego oddziału IPN dr hab. Mirosław Golon. Był również obecny wicemarszałek Senatu RP Jan Wyrowiński. Podczas konferencji prezentowana była wystawa „Zapomniani kaci Hitlera. Samoobrona Niemiecka na Pomorzu Gdańskim (Selbstschutz Westpreussen) w 1939 r.” przygotowana przez Delegaturę IPN w Bydgoszczy.

W 2014 r. mija 75 rocznica powołania zbrodniczej organizacji niemieckich nacjonalistów zamieszkałych w Polsce – Samoobrony Niemieckiej (der Volksdeutsche Selbstschutz). Organizacja, formalnie powołana do obrony mniejszości w Polsce, faktycznie stała się jesienią 1939 roku głównym narzędziem niemieckiej polityki eksterminacyjnej na ziemiach polskich wcielonych do Rzeszy. Selbstschutz mordował polską ludność cywilną w co najmniej 359 miejscowościach w całej Polsce. Według szacunków egzekucje pochłonęły łącznie życie ponad 40 tys. osób, z czego 30 tys. w Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, 10 tys. w Kraju Warty, 1,5 tys. na Górnym Śląsku i 1 tys. w rejencji ciechanowskiej. W Generalnym Gubernatorstwie zamordowano 5 tys. osób. Choć liczby te wymagają weryfikacji, Selbstschutz słusznie jest postrzegany jako *Ersatz-Einsatzkomando*. Niemcy z różnych powodów postanowili wziąć udział w mordowaniu swoich polskich sąsiadów, warto jednak także pamiętać, że byli też tacy, którzy odmówili udziału w egzekucjach.

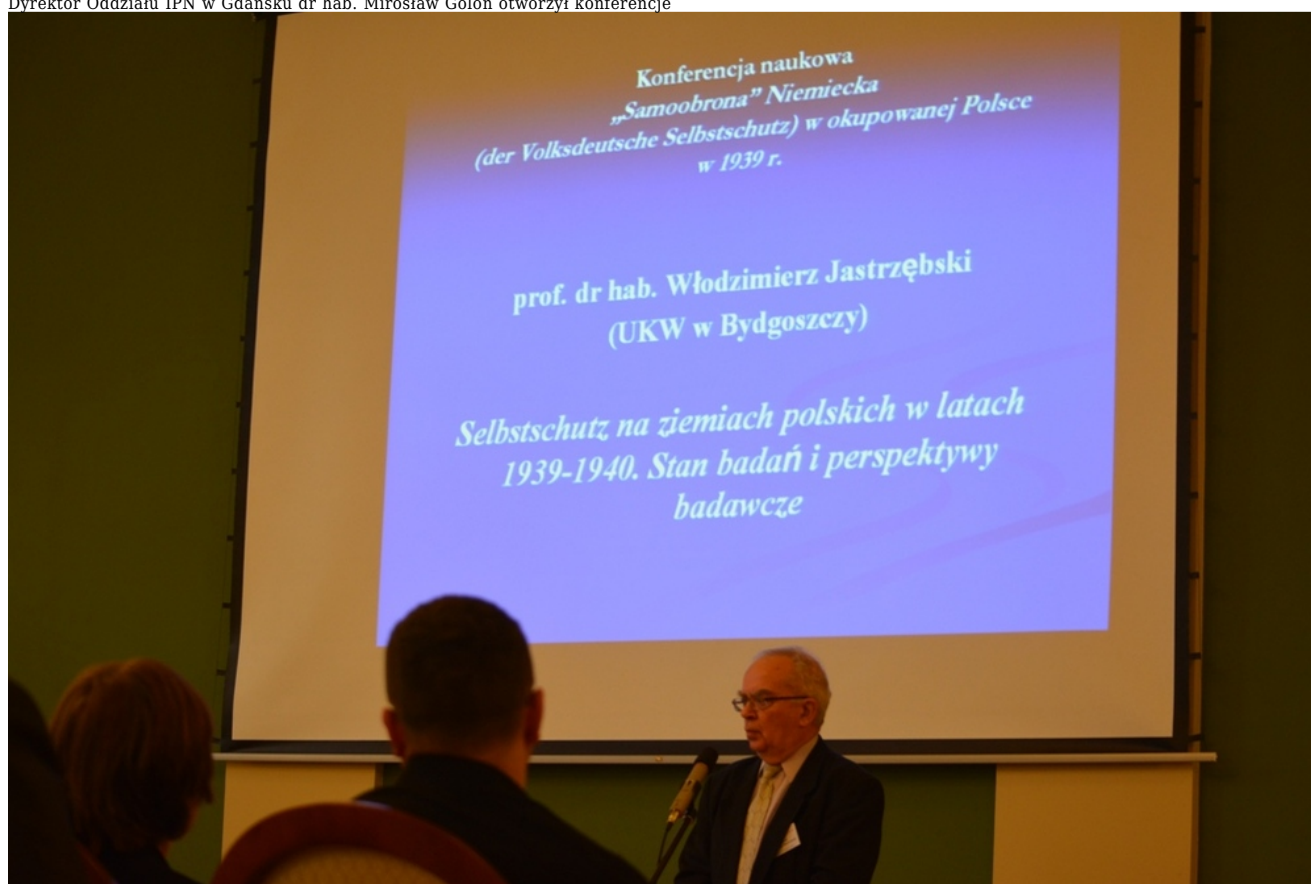
Referaty wygłoszone podczas spotkania zostaną opublikowane w recenzowanym tomie pokonferencyjnym w 2015 r. w ramach serii wydawniczej Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Gdańsk

Dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku dr hab. Mirosław Golon otworzył konferencje

Prof. dr hab. Włodzimierz Jastrzębski (UKW w Bydgoszczy)

Pliki do pobrania

[Zaproszenie z programem \(pdf, 3.96 MB\)](#)